אַבַּא וְאִמָּא נְעַ'יִּר (א)לְעַאלַם

חוברת בנושא השנתי

א(ל)תַּכַּאפֻּל- ערבות הדדית

הכינה: סיגל שובל

ייעוץ והגהה: עידית ששון

- **היחידה עוסקת בנושא הערבות ההדדית באמצעות שלושה פתגמים בערבית אשר יש להם פתגם מקביל בעברית.**
- **במהלך היחידה התלמידים נחשפים למצבים שבהם הערבות ההדדית באה לידי ביטוי, זאת ועוד תוך הקנייה של אוצר מילים ותבניות משפט המאפשרות שיח סביב הנושא בערבית.**
- **הפתגמים שנבחרו קרובים לעולמם של התלמידים ויכולים לשמש אותם בשיח משתנה סביב הנושא וביצירת הקשרים חדשים לתיאור סיטואציות דומות.**

אַנַא וּאִנְתְּ נְעַ'יֵּר (א)לְעַאלַם

אַנַא וּאִנְתְּ נְעִישׁ הוֹן בּ(אל)סַּלַאם.

בְּנִעְרַף כֶּלְּנַא (א)לְקִיַם:

זַיּ (אל)תַּכַאפֶּל וּחֶבּ

כֶּלְּנַא מַעַן נְעַ'יֵּר (א)לְעַאלַם.

קישור

נושאים לשיח בעקבות השיר:

1. מי יכול לשנות העולם?
2. מהם הדרכים בהם נוכל לשנות את העולם.
3. האם שינוי הוא תמיד לטובה.
4. על מה מתבסס השינוי המבוקש.

השתמשו באוצר מילים מהשיר כדי להוביל את התלמידים לתשובות.

עצב כרזה למשפט:

"אַנַא וּאִנְתְּ נְעַ'יֵּר (א)לְעַאלַם"

קִיַם-ערכים

תַסַאמֻח-
סובלנות

אִעְטַא
נתינה

תַעַאוּן
שיתוף פעולה

מֻסַאעַדָה
עזרה

תַעַאיֻש-
דו קיום

תַכַאפֻל
ערבות הדדית

חֻבּ
אהבה

מֻשַארַכָה-
שיתוף

תַפַאהֻם-
הבנה

מַסְאוּלִיֻה-
אחריות

ציירו נר ועצבו אותו

באמצעות אחד הערכים

שלמדתם.

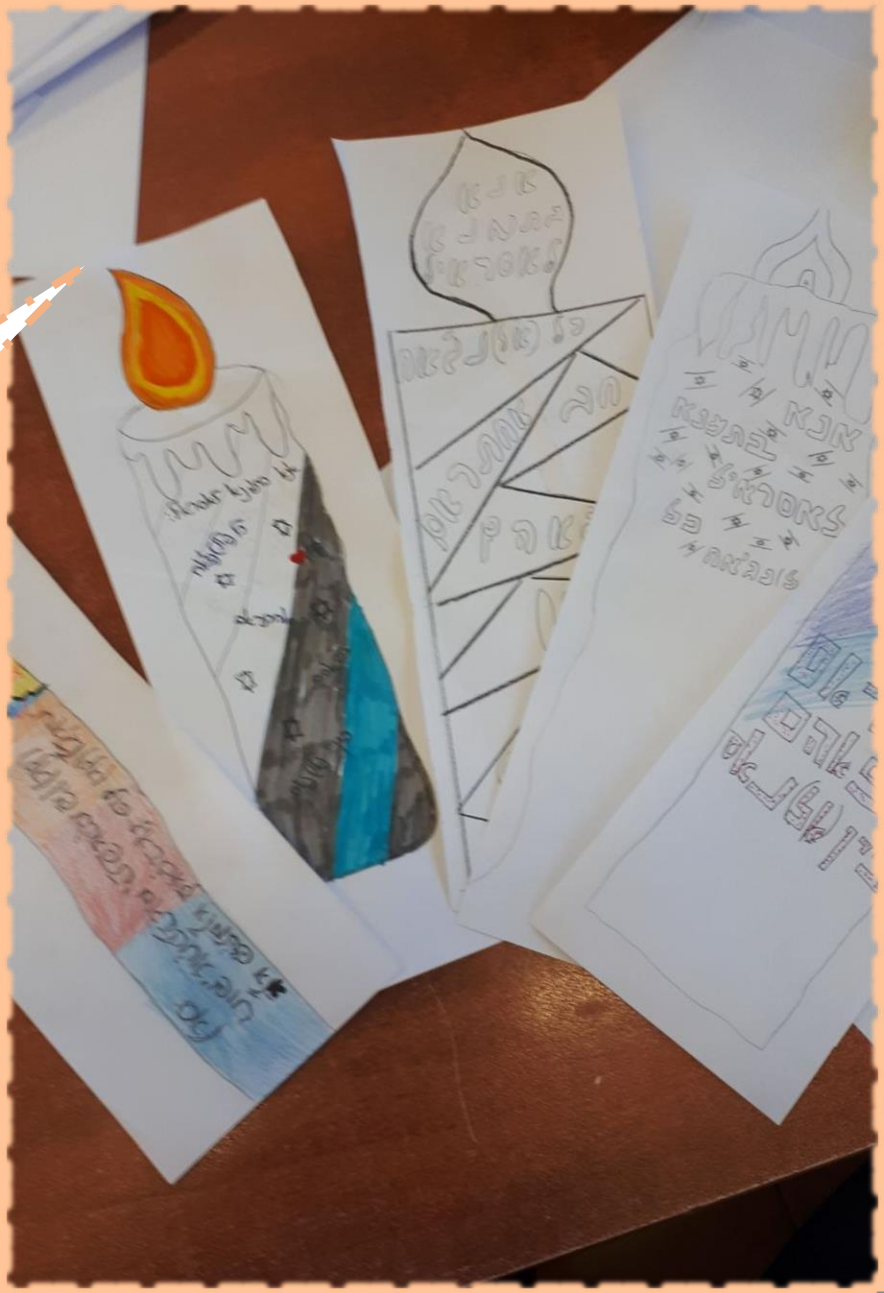

תַּפְאֶפֶל- ערבות הדדית

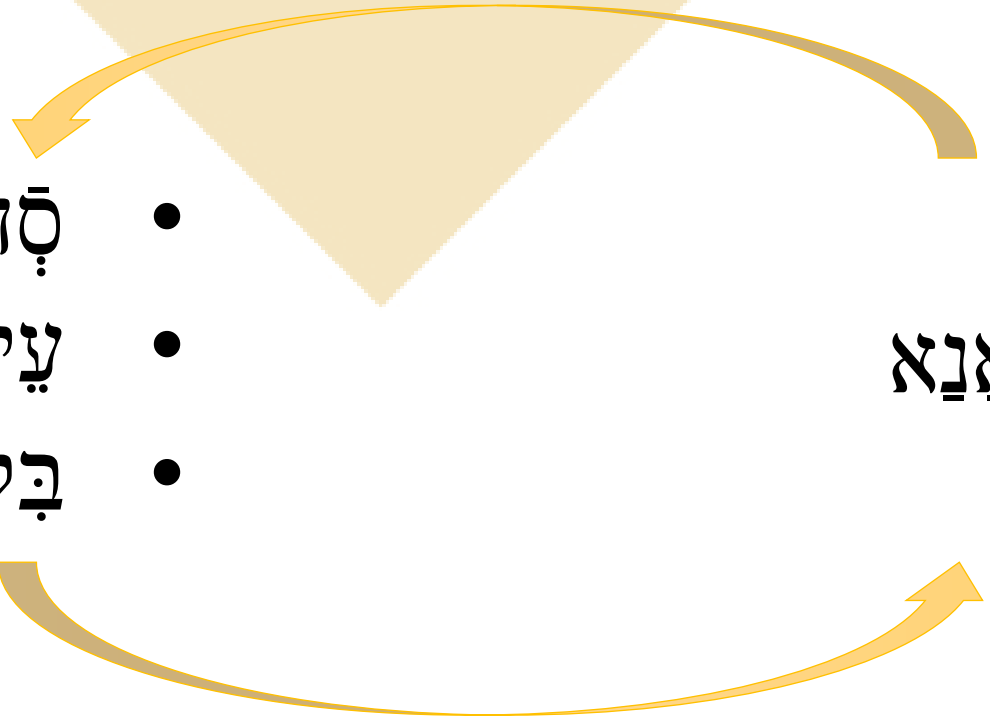

הביטוי: "אִסְרָאאִיל כְּמַאנָּה"

פירוש: ישראל כמו גרגרי הרימון

הכוונה: בני ישראל מאוחדים כגרגרי הרימון.

פתגם עברי: "כל ישראל ערבים זה לזה"

נושאים לשיח בהקשר לביטוי:

1. החיים בקהילה יהודית בתפוצות והזיקה לישראל
2. מה מסמל הרימון. היכן מוזכר הרימון בהקשר לחגי ישראל
3. מהם הערכים העומדים מאחורי הביטוי
4. כיצד בא לידי ביטוי הערך "ערבות הדדית" בקשר שבין יהודי התפוצות ליהודים בארץ

א(ל)רֻּמַּאנָּה- וַאחַד מִן סַבְּעַת (א)לְאַנְוָאע

אלְקַמְח

א(ל)שַּׁעִיר

(א)לְעִנַּב

א(ל)תִּין

א(ל)זַּיְתוּן

א(ל)רֻּמַּאנָּה

תַּמְר

עצב בול לשבעת המינים או לאחד.

(הבול צריך לכלול מילה ואיור)

בביטוי "אִסְרַאאִיל רֶמַּאנֶה" נהגו להשתמש יהודים בתפוצות

עולים רבים הגיעו ממדינות רבות בעולם. בואו נכיר את שמן של חלק מהמדינות בשמותיהם בערבית:

- מרוקו-אִלְמַע'רִב
- מצרים- מַסַר
- סוריה - סוּרְיַא
- עיראק- אִלְעִירַאק
- איראן- אִירַאן
- הודו- אַלְהִנְד
- צרפת- פַּרַנְסָא
- גרמניה- אַלְמַאנְיָא
- ארצות הברית- אַלְוִלַאיַאת (א)לְמֻתַּחִדָה
- ספרד- אִסְבַּאנְיָא
- פולין- בּוּלַנְדָא
- רוסיה- רוּסְיָא

אַגַ'א- הגיע
אַגַ'ת- הגיעה

בואו נספר על אנשים ממשפחתנו בערבית:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

כיצד הגיעו העולים לישראל?

כִּיף אַג'ו (א)לְקַאדְמִין (א)לְגֶ'דֶד לַאסְרַאאִיל?

<u>חברו קו בין המילה לתמונה.</u>

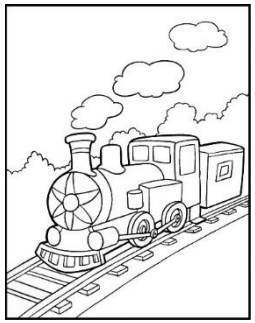

טַיָּארָה

קְטַאר

סַפִינָה

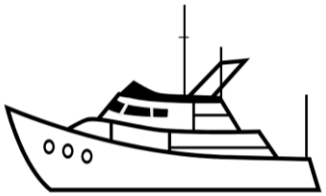

<u>כתבו בערבית כיצד הגיעו בני משפחתכם לישראל!</u>

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

קראו את הטקסט שלפניכם, וענו על המשימה.

דני: מַרְחַבָּא

דינה: מַרְחַבְתֵּין, כִּיף חַאלַכְ?

דני: אַנָא מַבְסוּט (א)לְחַמְדֻלִלַּה. אַנָא מַבְסוּט כְּתִיר (א)לְיוֹם.

דינה: אִחְכִּי לִי....

דני: (א)לְיוֹם אַנָא מסַאפֵּר לְתַל-אַבִּיב. סִידִי וּסְתִּי סַאכְּנִין פִּי תַּל-אַבִּיב.

דינה: מִן זַמַאן?

דני: לַא, אַג'וּ לַאסְרַאאִיל מִן פַּרַנסַא קַבֶּל אֶסְבּוּעֵין.

דינה: כֶּל (א)לְ(א)חְתְרַאם!! כִּיף אַג'וּ לַאסְרַאאִיל?

דני: סִידִי וּסְתִּי אַג'וּ בַּ(אל)טַּיָּארַה, וְהֶם מַבְסוּטִין כְּתִיר.

דינה: עֵילְתִי אַג'ַת מִן אַלְמַנְיָא קַבֶּל עֶשְׂרִין סַנָּה. סִידִי וּסְתִּי סַאכְּנִין פִּי תַּל-אַבִּיב כַּמַאן, וּ(א)לְיוֹם נְחְנָא בְּנְסַאפֵּר לְתַל-אַבִּיב. בְּדֵּכְּ תְּרְכַּב (א)לְבַאסּ מַעְנָא?

דני: לַא, שֶׁכְּרַן. אַנָא בַּרְכַּב (א)לְקְטַאר.

דנה: בְּחַ'אטְרַכְ יַא דַנִי.

דני : מַע (אל)סַּלַאמָה יַא דַנַה.

כתבו נכון/לא נכון ליד כל משפט

1. דני נוסע היום לתל אביב.
2. דני מרוצה כי הוא נוסע באוטובוס.
3. סבו וסבתו של דני גרים בישראל מזה זמן רב.
4. משפחתה של דנה הגיעה מגרמניה.
5. משפחתה של דנה הגיעה לישראל לפני 30 שנה.
6. דנה נוסעת ברכבת לתל אביב.
7. דני ודנה נוסעים ביחד לתל אביב.

עצבו כרזה עם הביטוי: "אִסְרַאאִיל רַמַּאנָה"

<u>הפתגם</u>: "ג'אַרְ (א)לְקְרִיב ולא אַח'וּכּ (א)לְבְּעִיד"

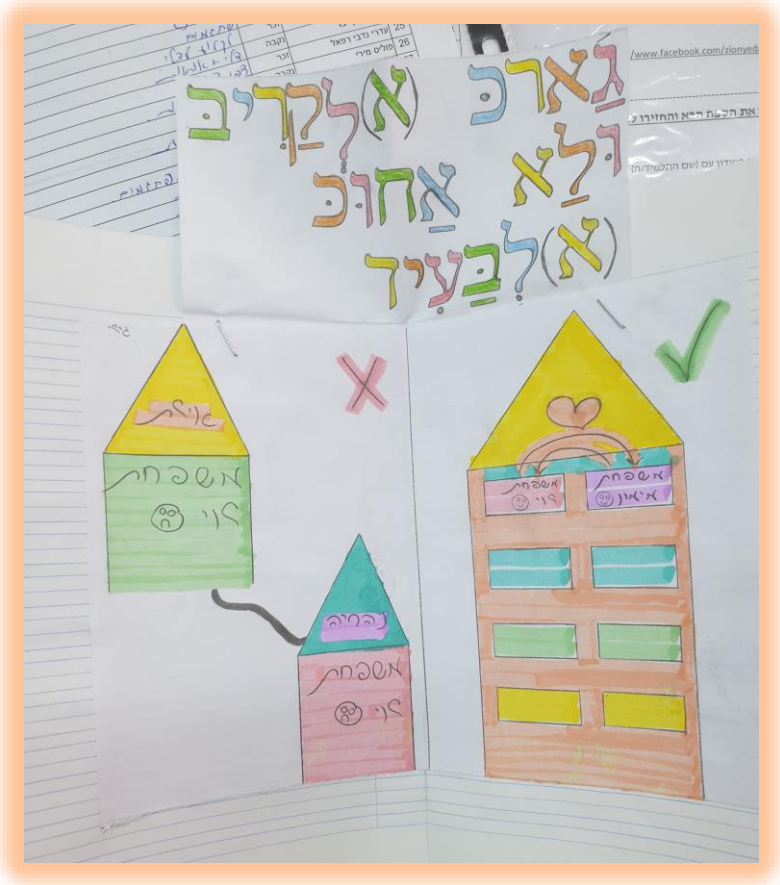

<u>הפירוש</u>: שכן קרוב ולא אחיך הרחוק.

<u>המשמעות</u>: טוב שכן קרוב מאח רחוק

נושאים לשיח בהקשר לפתגם:

1. מדוע ישנה בפתגם השוואה בין אח לשכן.
2. מה משמעות הקירבה והריחוק בפתגם.

קירבה/ריחוק פיסיים או קירבה וריחוק פיסיים מהיבט של תקשורת בין אישית.

וִין בִּיתַכ/תֵכ?

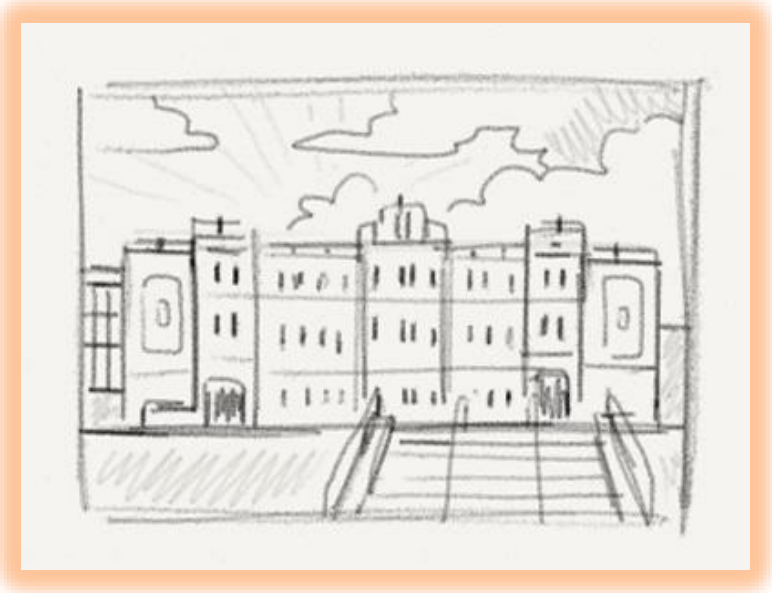

בֵּית אַרְדִּי- בית קרקע

דַאר-דירה

עַמַארֶה- בנין

בֵּית מֶשְׁתַּרַכ- בית משותף

שַׁארֵע- רחוב

נֶמְרַה/רַקֶם- מספר

חַי- שכונה

מַדִינֶה-עיר

דַוְלֶה-מדינה

בַּלַד-ישוב

טַאבֵּק- קומה

מְסַּעַד-מעלית

דַרַג'- מדרגות

פתרו את התשבץ שלפניכם:

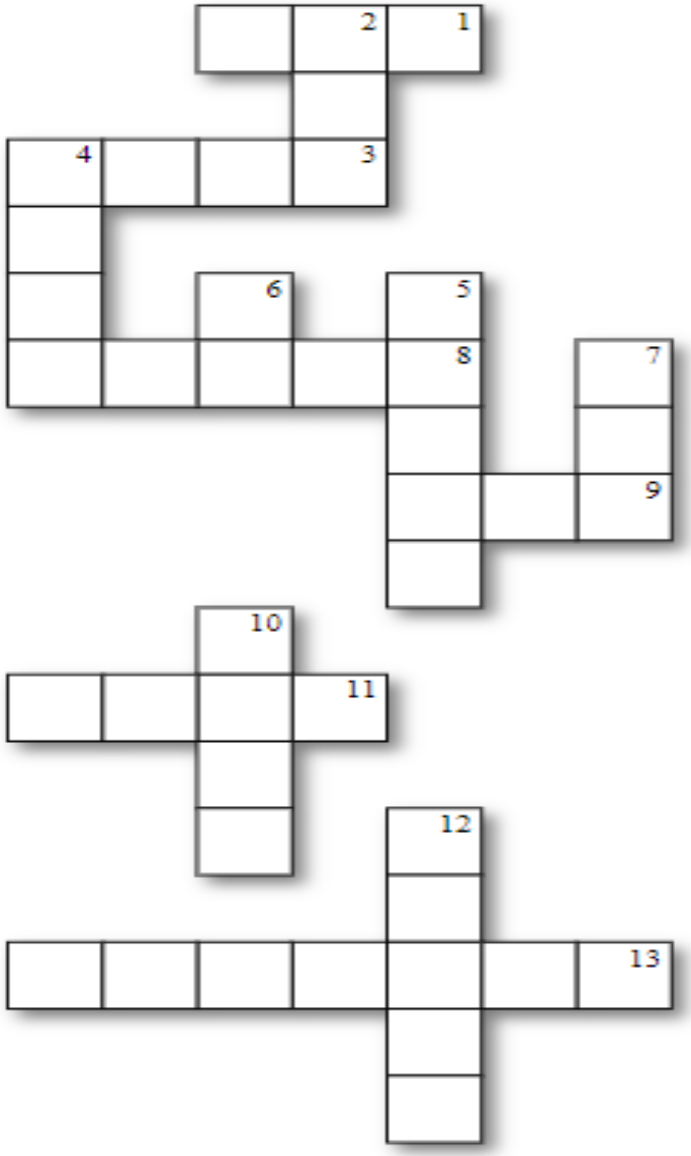

מאוזן

1. מדרגות
3. מעלית
8. עיר
9. דירה
11. קומה
13. בית קרקע

מאונך

2. מספר
4. מדינה
5. בנין
6. שכונה
7. ישוב
10. רחוב
12. משותף

בַּעִיד/ה עַן- רחוק/ה מ..

קַרִיב/ה מִן- קרוב/ה ל..

<u>כתבו את המשפטים הבאים בתעתיק:</u>

1. אני גר בבית קרקע._____
2. בבניין 20 קומות._____
3. ליד (ג'מב) ביתי יש מדרגות._____
4. הבניין ברחוב ויצמן._____
5. בבניין מעלית גדולה._____
6. ביתי בקומה החמישית._____
7. אני גר קרוב לבית הספר._____
8. בית הספר רחוק מביתי._____

אִסְמִי: _____

אַנַא סַאכֵּן/סַאכְּנָה פִּי:

שַׁארַע _____ נֶמְרַה _____

אִסֵּם (א)לְמַדִינָה:/(א)לְבַלַד: _____

אִסֵּם (אל)דַּוְלֶה: _____

אַנַא סַאכֵּן/נה בַּעִיד עַן: _____ וקַרִיב מִן: _____

הַאדַ'א
בֵּיתִי

כתבו שמות של ילדים או את בני משפחתכם

מִין סַאכֵּן/נָה קַרִיב?	מִין סַאכֵּן/נָה בְּעִיד?
(שם או בן משפחה)_סַאכֵּן/נה קַרִיב מִן בֵּיתִי.	(שם או בן משפחה)_סַאכֵּן/נָה בְּעִיד עַן בֵּיתִי.

איירו את הפתגם :" גַ'אַרַכּ (א)לְקַרִיבּ ולַא אַח'וּכּ (א)לְבְּעִיד",
הוסיפו לאיור בועות של ילד המספר מי גר רחוק ומי גר קרוב.

הפתגם: "אֲחָנָא בְּ(א)לָהָוא סַנָא"

פרוש: אנחנו בסירה אחת.

משמעות: אנחנו באותו מצב וביחד נצליח.

נושאים לשיח בהקשר לפתגם:

1. מהם הערכים העומדים מאחורי הפתגם.
2. האם כל אדם יכול להצליח בכוחות עצמו, או שהוא זקוק לסיוע מסביבתו.
3. במה יכולה הקהילה לעזור לפרט להצליח/להשיג את מטרתו.
4. כדי להיות שייך לקהילה אני צריך.....

פַּעַלְת האד'א

אַפְעַל הַאדַ'א.

בַּקְדַר אַפְעַל הַאדַ'א.

אַחַאוּל אַפְעַל הַאדַ'א.

כִּיף אַפְעַל הַאדַ'א?

בְּדִּי אַפְעַל הַאדַ'א.

אַנַא מַא בַּקְדַרְשׁ אַפְעַל הַאדַ'א.

אַנַא מא בַּאפְעַל האד'א.

אִ(ל)דַ־רג'
לַ(אל)נַ־ג'אח

וִין אִנְתוּ
(א)לְיוֹם?

מִן קַלְּב לקַלְּב.....

אִנְתְּ שַׁאטֵר/
אִנְתְּ שַׁאטְרַה

בַּאחְבֵּ אַלְעַב
מַעַכ/מַעֵכ

בַּאחְבֵּ אַתְכַלֵּם
מַעַכ/מַעֵכ

אִנְתְּ סַאחְבִּי/
אִנְתְּ סַאחְבְּתִי

בַּאחְבֵּ אַתְעַלֵּם
מַעַכ /מַעֵכ

בַּאחְבֵּ אַכוּן מַעַכ/מַעֵכ
פִּי (א)לְ(א)סְתַרַאחַה

אִנְתְּ מֵמְתַאז
אִנְתְּ מֵמְתַאזֶה

אִנְתְּ אַדִיב
אִנְתְּ אַדִיבָּה

אִנְתְּ דַאֵימַן מַבְסוּט
אִנְתְּ דַאֵימַן מַבְסוּטַה

כתיבת/אמירת

פרגונים מלב אל לב

איירו את הפתגם :" אִחְנָא בְּ(א)לְהַוָא סַוָא"
הוסיפו לאיור בועות של פרגונים בערבית.

בחוברת זו הכרנו את הערך "ערבות הדדית",

ואת הערכים הקשורים אליו.

דרך פתגמים ופעילויות הוצגו הערכים תוך

מבט לעולמם של התלמידים.

מציעה לסיים בשיר "זה עולם קטן מאוד"

בעברית ובערבית.

זה עולם קטן מאוד

קישור:

בית 1

זה עולם של צחוק ועולם דמעות,

זה עולם של צער והנאות.

כה הרבה משותף לכולם כמובן,

זה עולם מאוד קטן.

פזמון בעברית: זה עולם קטן מאוד [X 3

העולם קטן.

פזמון בערבית:

דֻּנְיַא זְעִ'ירֶה זְעִ'ירֶה כְּתִיר [X 3

דֻּנְיַא זְעִ'ירֶה כְּתִיר.

בית 2

דֻּנְיַא בַּסְמַה , דֻּנְיַא דַּמְעַה,

פִּיה (א)לְאַחְזַאן, וּפִיה (א)לְפַרְחַה.

כֻּלּ (אל)נַּאס מְשְׁתַבְּהִין

מַרֶּה עֻסֶר, וּמַרֶּה יֻסֶר

א(ל)דֻּנְיַא זְעִ'ירֶה כְּתִיר.

עולם של חיוך, עולם של דמעה,

יש בו עצב, ויש בו שמחה.

כל האנשים דומים,

פעם קשה, ופעם קל

העולם קטן מאוד.

פזמון בערבית

זה עולם קטן מאוד.. המשך

בית 3

ידידות בינינו שווה זהב, בחיוך אחד את כולם נאהב.

כי למרות הפסגות ואורכו של הים ,העולם מאוד קטן.

בית 4

מַחַבֵּתְנָא בְּתִסְנָא דַ'הַב אַכְיָאס,
אהבתנו שווה שקים של זהב,

בְּ(א)לְבַסְמֵה (א)לְוַחְדֵה מְנְחֵבֵּ (אל)נַ"אס.
בחיוך אחד נאהב את האנשים.

רַעְ'ם (א)לְמַסאפַאת וַרַעְ'ם אִלֵּי בִיסַיר,
למרות המרחק ולמרות מה שיהיה,

אִ(ל)לֵּנְיָא זְעִ'ירַה כְּתִיר.
העולם קטן מאוד.

פזמון בערבית ובעברית